

NEWS ØRESUNDS MÅNADSINTERVJU:

BREDARE SAMHÄLLSANSVAR OCH FÄRRE STORA BYGGPROJEKT FÖR DANSK FILANTROPIFÖRENING

Reportage: **JENNY ANDERSSON**

FOTO: NEWS ØRESUND

Royal Arena, Den Blå Planet och Kulturhavn Kronborg är några danska prestigeprojekt som byggts med stöd från den filantropiska föreningen Realdania som varje år delar ut omkring en halv till en miljard kronor i bidrag. Under de senaste åren har föreningen gradvis ändrat sin strategi och fokuserar mer på problemställningar utifrån ett bredare samhällsansvar än på stora byggprojekt. Enligt filantropidirektör Anne Skovbro ska Realdania även bli bättre på att dela med sig av sin kunskap.

Det finns ingen motsvarighet till den danska filantropiföreningen Realdania i Sverige eller Skandinavien. För att hitta inspiration och jämförelse riktar de själva ofta blicken mot amerikanska fonder. Det är även så tanken om ett bredare samhällsansvar har väckts.

– Det har varit uppfattningen i föreningen att man har tagit ett brett ansvar, men vi har under tiden inspirerats av amerikanska fonder och sett att de tar ett ännu större ansvar. Vi är på en resa och inspireras, säger Anne Skovbro som har den ovanliga titeln filantropidirektör.

Realdania skapades 2000 när föreningen Realdanmark sålde sina realkrediter och bakaktiviteter till Danske Bank. Föreningen fick då ett egenkapital på 10,5 miljarder danska kronor som inte kunde betalas ut till medlemmarna. Då beslutades att pengarna skulle användas för att stödja allmännyttiga syften.

– Vårt syfte är att förbättra livskvaliteten genom den byggda miljön. Vi insisterar på att det sätt som städer och byggnader är uppförda betyder något för den enskilda människan och livskvaliteten. Det som är en utmaning nu är att vi vill bli mer precisa i vilka förändringar vi vill skapa, säger Anne Skovbro.

Föreningen har stått bakom flera stora prestigeprojekt i Danmark, däribland den nya multiarenan i Köpenhamn, Royal Arena, som invigdes nyligen och där Metallica premiärspelade i fredags samt Blox på Bryghusgrunden intill Den Sorte Diamant som väntas färdigt om ett år och ska rymma Dansk Arkitektur Center, bostäder, kontor, restaurang, café och konferenslokaler.

– Både Royal Arena och Blox är mer än bara byggnader, de är stadsutvecklingsprojekt som med en byggnad som motor skapar liv, aktivitet och utveckling i några områden i Köpenhamn och faktiskt i hela Danmark. Vi kommer nog att se liknande projekt i framtiden, men jag tror att de blir färre eftersom vårt fokus har förändrats. Det som vi har beslutat under de senaste par åren ser vi först resultatet av om tre-fyra år. Det är en av våra stora utmaningar, att det tar tid det vi arbetar med, säger Anne Skovbro.

Vart fjärde år omvärderar Realdania sin strategi och just nu är fokus på innovation bland annat när det gäller inneklimat i byggnader och på socialt utsatta bostadsområden. När Realdania går in i ett nytt område satsar de som regel fem år på det, annars finns det inte tid att åstadkomma en förändring menar Anne Skovbro. Dessutom lägger de stor vikt vid förarbetet.

– Vi gör grundliga analyser och involverar olika aktörer inom den aktuella problemställningen för att se om vi är eniga om problemet. Sen går vi in i konkreta handlingar och då startar de fem åren. Generellt lägger vi ett-två år på en utredningsperiod först.

Kommuner och staten har inte alltid samma tid och resurser att lägga på analyser och det är där Realdania kommer in, menar Anne Skovbro. Om de olika aktörerna har olika åsikter försöker de hitta vad de är eniga om och utgå från det.

– Det är faktiskt intressant att konstatera att vi ofta är eniga om 90 procent, men det är de 10 procent där vi är oeniga som vi talar om. Vi ska använda mer tid att diskutera vad vi kan och vad vi vet och sedan arbeta med det.

Realdania får genom sin roll ofta en samlande funktion och har de senaste åren gått över till att arbeta mer i partnerskap. Den utvecklingen tror Anne Skovbro kommer att fortsätta. Samarbete och nätverk blir viktiga och arbetssättet hänger ihop med att maximera nyttan.

– Vissa tänker på en filantropisk förening som att pengar inte är en issue, men det är det ju. Vi har fått ett förtroende att förvalta de här pengarna. Liksom alla andra vill vi ha maximal effekt av det vi gör.

Arbetssättet gör det även viktigare att kunna förklara varför föreningen gör olika val, menar Anne Skovbro.

BILD: NEWS ØRESUND

Realdanias kontor vid *Jarmers Plads i Köpenhamn.*

– Vi ska kunna stå på ett starkt ämnesmässigt fundament annars blir vi politiska. Det är viktigt för oss att vara tydliga med det. Vi vill inte vara politiska, men vi är uppmärksamma på att våra analyser kan gå tätt på det som är politiskt.

Ambitionen är att göra analyserna och kunskapen som finns i Realdania mer tillgängligt. Det kan handla om en databas för analyserna eller att bli bättre på att systematisera tidigare erfarenheter som andra kan ha nytta av i sina projekt. Det har tidigare funnits en diskussion och kritik mot Realdania att kunskapen bara är föreningens egen. Den diskussionen upplever Anne Skovbro har försvunnit och det syns även i föreningens utvärderingar, menar hon. I utredningsarbetet tar Realdania ofta in hjälp från bland annat konsulter och forskare på universiteten. Men Realdania har en maktposition och med den kommer ansvar.

”Vi ska kunna stå på ett starkt ämnesmässigt fundament annars blir vi politiska. Det är viktigt för oss att vara tydliga med det.”

– Det ger makt att sitta på medel och pengar, därför ska vi vara precisa på varför vi gör det vi gör. Vi ska kunna vara transparenta och förklara utifrån den kunskap och pengapott som vi har hur vi har valt att fokusera. Jag upplever en förståelse så länge man kan förklara sig.

Varje tisdag fördelas veckans ansökningar bland medarbetarna och i genomsnitt handlar det om ett tiotal stycken. Många projekt tillkommer dock inte genom formella ansökningar utan via de utredningar som görs eller de kampanjer som Realdania själva initierar, men processen ser ofta likadan ut.

– Först ska vi tänka ihop och analysera, sedan kan vi komma med medel som kompletterar det aktörerna själva satsar. Vi vill gärna att de har handen på kokplattan, det ger ett bra engagemang, säger Anne Skovbro.

På hemsidan finns en nej-lista över saker som Realdania inte stödjer. Det handlar exempelvis om

projekt som har rent kommersiella eller partipolitiska syften, studieresor och stöd för renovering av privata sommarhus. 2016 fick omkring 230 ansökningar ett nej från Realdania.

Nyligen sålde föreningen sin ägarandel på 25 procent i Carlsberg Byen. I pressmeddelandet framgår att det är på grund av att Realdania går mot en mer global investeringsstrategi. Vad innebär det?

– Vårt filantropiska arbete finansieras av överskottet i våra nyinvesteringar. Carlsberg Byen har varit en kommersiell investering för oss för att tjäna pengar till filantropiskt arbete. Vår investeringsstrategi, förvaltningen av vårt egenkapital, ändras nu för att sprida risken så att vi inte är för exponerade i några delar. Vi ligger på samma nivå, cirka två procent för Real Estate nu, men skruvar upp den internationella delen. Vår strategiska målsättning är en allokering till Real Estate på upp emot tio procent under de kommande åren, säger Anne Skovbro.

Hon var tidigare direktör på Köpenhamns kommun och ser det som en värdefull erfarenhet i arbetet på Realdania att veta hur kommunerna resonerar. När Anne Skovbro funderar över viktiga trender just nu landar hon i transportområdet. De förändringar som sker med självkörande bilar och delekonomi behöver städerna vara snabba på att förstå innebörden av, tror hon.

När det gäller att hantera sociala utmaningar i utsatta bostadsområden och segregering finns det bara en väg att gå, tror Anne Skovbro.

– Det som blir avgörande både när det gäller Köpenhamns utveckling och i förhållandet stad-landsbygd är att säkra förståelsen mellan olika grupper i samhället. ■

FOTO: NEWS ØRESUND

ANNE SKOVBRO

AKTUELL: filantropidirektör på Realdania

BAKGRUND: direktör i Köpenhamns kommun, har tidigare bland annat arbetat på det danska miljödepartementet och har doktorerat vid Aalborg universitet.

REALDANIA

En filantropisk förening som arbetar med att skapa livskvalitet för alla i den byggda miljön. Föreningen bildades 2000 och har sedan dess stöttat mer än 3 000 projekt med 16,7 miljarder danska kronor. Föreningen har 146 000 medlemmar och de filantropiska aktiviteterna finansieras av investeringsaktiviteter och en förmögenhet som kommer från försäljningen av realkredit och bakaktiviteter till Danske Bank som gav ett egenkapital på 10,5 miljarder danska kronor 2000. Realdania har två dotterbolag, Realdania By & Byg och Bolius.

FOTO: NEWS ØRESUND

Kulturhavn Kronborg i *Helsingör vid invigningen 2013.*

BILD: NEWS ØRESUND

Royal Arena i *Ørestad där Realdania är en av aktörerna bakom.*

ANNE SKOVBROS 3 FAVORITPLATSER I ÖRESUNDSREGIONEN

KULLABERG, HÖGANÄS.
"Jag älskar att komma till Kullen med Mölle, fantastiska vandringsleder och Ransvik där man kan stanna för kaffe och kaka."

FOTO: NEWS ØRESUND

FOTO: NEWS ØRESUND

MALMÖ LIVE.
"Det nya hotell- och konferenscentret i Malmö som är ritat av danskar är snyggt, en jättesuccé."

AMAGER STRANDPARK MED BLÅ PLANET, KÖPENHAMN.
"Att stå där med ett bra stycke Köpenhamn bakom och Blå Planet som visar att man investerar i rekreativa miljöer och se ut på Öresund och bron är fint."

FOTO: NEWS ØRESUND